

Zbigniew Kruszewski

Na trzechsetne posiedzenie naukowe seminarium doktoranckiego Towarzystwa Naukowego Płockiego

---

Notatki Płockie : kwartalnik Towarzystwa Naukowego Płockiego 60/4 (245),
51-52

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

NA TRZECHESETNE POSIEDZENIE NAUKOWE SEMINARIUM DOKTORANCKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO

W dniu 16 listopada 2015 r. w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego odbyło trzechsetne posiedzenie naukowe seminarium doktoranckiego TNP. To także 45. rocznica założenia seminarium.

Z okazji jubileuszowego spotkania seminarium doktoranckiego Towarzystwa Naukowego Płockiego warto wspomnieć o jego początkach i realizowanych zadaniach. Seminarium uruchomiono 16 lipca 1970 r. w siedzibie TNP. Pierwsze spotkanie odbyło się w obecności prof. Zygmunta Rybickiego – rektora Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Klemensa Szaniawskiego – dziekana Wydziału Nauk Społecznych UW. Uczestniczący w rozmowach prof. Antoni Rajkiewicz motywował powołanie seminarium doktoranckiego potrzebą wykształcenia kadry specjalistów, posiadających wiedzę i umiejętności badawcze, zweryfikowane przewodami doktorskimi. Dla wielu osób praca naukowa, ze względu na szczególne uwarunkowania zawodowe, rodzinne i materialne mogła prowadzić przez seminarium w Płocku. Prof. Antoni Rajkiewicz – Członek Honorowy TNP, wielce zasłużony dla rozwoju Płocka, TNP i nauki polskiej, został pierwszym opiekunem, który społecznie nieprzerwanie przez ponad 30 lat, do roku 2000, organizował, doskonalił i prowadził seminarium. Za czasów Profesora siedemnaście osób uzyskało doktoraty, z których trzy osoby się habilitowały. Kolejnym opiekunem seminarium w latach 2000-2009 był prof. Mirosław Krajewski. Od 2009 r. do dzisiaj seminarium prowadzą ks. prof. Michał Grzybowski i prof. Daniela Żuk pod kierownictwem Zbigniewa Kruszewskiego. Sekretarzami seminarium byli kolejno: Marek Wołyniak (1970-1971); Sławomir Fedorowicz (1971-1984); Kazimierz Urbański (1984-1999); Mariusz Portalski (od 1999). Do 2015 r. 35 uczestników seminarium uzyskało stopień doktora.

Celem seminarium jest rozwijanie niezbędnych umiejętności w pracy naukowej w naukach: przyrodniczych, społecznych, technicznych, ścisłych, humanistycznych. Prowadzący seminaria zwracają uwagę na korzyści, jakie mogą płynąć z interdyscyplinarnego podejścia do projektów badawczych.

Posiedzenia seminarium mają formę warsztatów połączonych z dyskusją i wykładami. Odbywają się

one zazwyczaj raz w miesiącu. W programach zajęć istnieje przestrzeń do dyskusji panelowych oraz spotkań integracyjnych. Nastawione są na rozwijanie umiejętności miękkich potrzebnych w pracy naukowej. Do istotnych należą: zdolność do współpracy, dyskusji, dzielenia się trudnościami przy rozwiązywaniu problemów badawczych. Seminarium w środowisku naukowym Płocka spełnia ważną rolę integracyjną. Bez wymiany myśli, dyskusji krytycznej, rozmowy, indywidualna działalność naukowa jest wręcz niemożliwa, a w najlepszym wypadku bardzo utrudniona. Seminarium Towarzystwa tę możliwość stwarza. Uczestnicy seminarium zapoznają się z metodologią badań, konstrukcją pracy promocyjnej, układem treści.

Seminarium przygotowuje do pisania publikacji naukowych, prac promocyjnych, w tym dysertacji. Odpowiednie przygotowanie do napisania artykułu naukowego, pozytywnie wpływa na jego jakość oraz skraca czas potrzeby do jego opracowania. Seminarzyści poznają zasady stylu naukowego, m.in. uczą się precyzji, posługiwania się cytacjami, a także zapoznawani są z elementami prawa autorskiego.

Często w celu przedstawienia wyników badań występuje potrzeba ich opracowania statystycznego. Dlatego też w programie zajęć seminarium doktoranckiego znajdują się elementy statystyki. Dobranie odpowiednich metod badawczych i kierunków analizy ułatwia zaplanowanie badań i ich późniejsze zamieszczenie w publikacji.

Do istotnych zagadnień pracy naukowej należy rozeznanie w danej dziedzinie. Ułatwiają to spotkania seminaryjne, podczas których uczestnicy zaznajamiani są z istniejącymi problemami do rozwiązania, dokonują przeglądu badań i literatury na dany temat. Seminarium Towarzystwa przygotowuje do korzystania z różnych źródeł, tak tradycyjnych, jak i nowoczesnych. Uczy pracy w archiwach i bibliotekach.

Do umiejętności miękkich każdego człowieka należą wystąpienia publiczne. Są one niezwykle istotne podczas budowania kariery zawodowej. Umiejętność przekonywania do swoich racji należy do przydatnych w działaniach naukowych. Szczególnego znaczenia umiejętność ta nabiera przy przekazywaniu informacji naukowych, aby były

zrozumiałe i dostępne dla innych. Podczas seminariów uczestnicy mają możliwość ustnego prezentowania wyników swoich badań, co uczy ich wystąpienia publicznego.

Po uzyskaniu doktoratu uczestnicy seminarium wybierają dwa modele ścieżki zawodowej: naukową i biznesową. Zostają szefami znaczących instytucji państwowych i samorządowych lub podejmują dalszą pracę naukową, dochodząc do tytułu profesora.

Wymienione funkcje seminarium nie wyczerpują ich pełnego katalogu, są jednak charakterystyczne dla tej formy kształcenia całościowego. Ze względu na swoją użyteczność spotyka się ona z dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców regionu płockiego, przyszłych naukowców. Dzięki przedstawionym formom działań seminarium możliwe jest jego trwanie oraz nieustanny rozwój, wynikający z postępu społecznego i technologicznego. Trzechsetne spotkanie uczestników w 45-lecie w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego jest tego przykładem.

Szkoda, że wielu samorządowców i polityków płockiego regionu nie docenia rozwoju naukowego ludzi żyjących i pracujących w Płocku i jego okolicach. Ważniejsze są dla nich okazjonalne spotkania, wymachiwanie szalikiem kibica niż posiedzenie naukowe, czy wydarzenie kulturalne na miarę krajową czy europejską. Często bajdurzą o mazowieckim uniwersytecie, akademii, nie zdając sobie sprawy, jakim problemem jest kadra naukowa. Kadra naukowa wykształcona w Płocku, tutaj żyjąca i utożsamiająca się z lokalną społecznością. Nie zbuduje się akademickiego Płocka w oparciu o kadre naukową dojeżdżającą z innych miast Polski na jeden czy dwa dni w tygodniu lub, jeszcze gorzej,

o osoby z zagranicy, przyjeżdżające na jeden czy dwa dni w miesiącu lub semestrze.

Warto byłoby stworzyć listę samodzielnych pracowników naukowych z Filii Politechniki Warszawskiej, Państwowej Szkoły Zawodowej, Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica, którzy wypromowali doktorów i wsparli osoby ubiegające się o stopień doktora habilitowanego, pracujących w Płocku i jego regionie. Lista taka, swoisty ranking, wskazałaby na istniejące szkoły naukowe oraz na potencjał naukowy poszczególnych uczelni. Można by ocenić, jaka liczba samodzielnych pracowników upatrywała sens swojej pracy w misji pozostawienia czegoś po sobie w obszarze kształcenia kadr i rozwoju nauki, a jaka była zainteresowana np. tylko drenażem finansowym rynku płockiego.

Kadry naukową trzeba budować w Płocku w oparciu o środowisko naukowe, które winno tu powstać na bazie ludzi zdobywających stopień doktora, a następnie stopień doktora habilitowanego i w dalszej kolejności tytuł profesora. Wiele już w Polsce wybudowano laboratoriów, zakupiono nowoczesnego sprzętu badawczego tylko, że laboratoria te stoją puste, a sprzęt znajduje się w skrzyniach, bo brakuje ludzi, którzy umieliby na nim pracować.

Płock może poszukiwać swojej szansy w rozwoju wiedzy i nauki, ale musi zmienić strategię państwa na rozwój akademickości. Czy szansę tę znajdzie i wykorzysta, wspierając różne inicjatywy autentycznego rozwoju naukowego, a nie pseudo-działania, zależy to tylko od władz uczelni, akademików, polityków i samorządowców. W działaniach pozytywnych na rzecz rozwoju nauki, edukacji, badań, i innowacji Towarzystwo Naukowe Płockie pozostaje na służbie i tak jak służyło, chce dalej służyć społeczności Płocka i regionu.

Zbigniew Kruszewski
Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego